

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2335

Vragen van het lid **Boomsma** (Nieuw Sociaal Contract) aan de Staatssecretaris van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur over *de ingebrekestelling vanwege de niet-naleving van verplichtingen uit de Vogelrichtlijn* (ingezonden 26 juli 2024).

Antwoord van Staatssecretaris **Rummenie** (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 26 augustus 2024)

Vraag 1

Welke verplichtingen komt Nederland volgens de Europese Commissie (EC) niet of onvoldoende na gezien het feit dat u de Kamer op 25 juli jongstleden heeft geïnformeerd dat de EC een procedure is gestart om Nederland in gebreke te stellen over het niet naleven van de Vogelrichtlijn?

Antwoord 1

Zoals aangegeven in de brief van 25 juli jl. aan uw Kamer is de inbreukprocedure vertrouwelijk. Ik kan u daarom niet informeren over de inhoud van de ingebrekestelling. De Europese Commissie (EC) heeft op haar website een persbericht gepubliceerd over de ingebrekestelling.¹ In dat persbericht heeft de EC kort toegelicht waarom zij een inbreukprocedure is gestart: «In Nederland neemt de stand van veel akker- en weidevogels al tientallen jaren gestaag af, voornamelijk als gevolg van habitatverlies en andere bedreigingen, zoals verstoring tijdens het broedseizoen. Met name vrijwillige regelingen, waaronder subsidies, zijn niet in staat gebleken om de voortdurende achteruitgang van de grutto (een iconische weidevogel) aan te pakken. De autoriteiten moeten doeltreffendere maatregelen nemen, waaronder bijvoorbeeld de indeling en het beheer van gebieden waar deze vogel in grotere aantallen broedt. Dergelijke maatregelen zullen waarschijnlijk ook ten goede komen aan andere akker- en weidevogelsoorten, zoals de Kievit en de scholekster, waarvan de populaties ook teruglopen.»

Vraag 2

Op welke rapporten, studies of gegevens baseert de EC zich?

¹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/nl/inf_24_3228

Antwoord 2

Zie het antwoord op vraag 1. In het persbericht worden de bronnen niet genoemd; ze vallen dus onder de vertrouwelijkheid van de inbreukprocedure.

Vraag 3

Welke classificatie heeft deze Kamerbrief?

Antwoord 3

De Kamerbrief (Kamerstuk 33 576, nr. 388) van 25 juli 2024 is openbaar. De inbreukprocedure is vertrouwelijk en de stukken die in dat kader worden gewisseld zijn niet openbaar.

Vraag 4

Bent u bereid om aan de EC te vragen of deze brief openbaar kan worden gemaakt, zodat er in openbaarheid in en met de Kamer en andere betrokkenen over gesproken kan worden en kan worden gezocht naar een oplossing?

Antwoord 4

Ik begrijp de behoefte om de exacte argumentatie van de EC te kennen ten behoeve van een openbaar debat. Mede daarom is deze vraag ambtelijk reeds aan de EC gesteld. Het antwoord was daarop dat de EC het uitgangspunt hanteert dat alle documenten in een lopend inbreukdossier strikte vertrouwelijkheid behoeven. Ik verwacht niet dat de Eurocommissaris van deze lijn zal afwijken als ik hem daarop persoonlijk zou aanspreken.

Vraag 5

Kunt u de meest recente informatie geven over de ontwikkeling van de populatie van de grutto en de stand van zaken van beleidsmaatregelen ter bescherming?

Antwoord 5

Op de website van Sovon Vogelonderzoek Nederland² is de meest recente informatie te vinden over de aantalsontwikkeling van de grutto. Sinds de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn is er sprake van een afname van het aantal broedparen.

Maatregelen die genomen zijn, zijn financieren en stimuleren van agrarisch natuurbeheer via subsidiëring, planologische bescherming van open (agrarische) landschappen en bescherming via het aanwijzen van speciale beschermingszones (Vogelrichtlijngebieden) voor de grutto als niet-broedvogel (foerageergebied of slaappleaats). Via het Aanvalsplan Grutto³ wordt ingezet op herstel van weidevogels waaronder de grutto door middel van het ontwikkelen van kansgebieden van voldoende schaal, het verhogen van het waterpeil, aanpassing van het agrarisch beheer en een actief predatorenbeheer.

Vanuit het Hoofdlijnenakkoord is er het voornemen om extra middelen beschikbaar te stellen voor versterking van het agrarisch natuurbeheer.

Vraag 6

Wat is de status van de uitvoering van het Aanvalsplan Grutto?⁴

Antwoord 6

Om het aantal broedparen en de overlevingskansen van jonge grutto's en andere weidevogels te vergroten, beoogt het Aanvalsplan Grutto optimale inrichting en beheer van de meest kansrijke gebieden. Deze zogenoemde kansgebieden worden door de zeven weidevogelprovincies, veelal in afstemming met agrarische collectieven en terreinbeherende organisaties, geselecteerd. In 2022 zijn de eerste 14 kansgebieden geselecteerd, gevolgd door nog eens 13 kansgebieden in 2023, wat het totaal op 27 kansgebieden brengt. Stap voor stap zal dit uitgebreid worden naar circa 35 kansgebieden in 2027.

² <https://stats.sovon.nl/stats/soort/5320>

³ Het Aanvalsplan Grutto (Het Aanvalsplan Grutto | Aanvalsplan Grutto (gruttoaanvalsplan.nl))

⁴ Het Aanvalsplan Grutto (Het Aanvalsplan Grutto | Aanvalsplan Grutto (gruttoaanvalsplan.nl))

Een belangrijke pijler van het Aanvalsplan Grutto is het betrekken van marktpartijen, zodat boeren beter gefaciliteerd worden om te kiezen voor een weidevogelvriendelijke bedrijfsvoering. Daarnaast biedt het Hoofdlijnenakkoord kansen om langjarige contracten voor het agrarisch natuurbeheer mogelijk te maken.

Vraag 7

Kunt u aangeven in hoeverre, naast de beschikbaarheid van habitat en voedsel, predatie door roofdieren herstel van de populatie weidevogels verhindert?

Antwoord 7

Een literatuurstudie gericht op boerenlandvogels en predatie⁵ concludeert: *«De rol van predatie in de populatieontwikkeling van boerenlandvogels is substantieel, maar niet eenduidig»*. In het Aanvalsplan Grutto staat hierover vermeld: *«Bij een voldoende schaal en inrichting blijken in dat geval de grotere en meer diverse weidevogelpopulaties onder aanvoering van de kievit in staat tot een redelijke mate van zelfverdediging. Het gaat om (a) minimale bebouwing/ruigte/bebossing om dekking en hoge «uitkijkposten» van predatoren te beperken, (b) inrichtingsmaatregelen zoals hoge waterpeilen en bijvoorbeeld het uitrasteren van weilanden die predatoren de toegang belemmeren, (c) beperking van de herkenbaarheid van nesten bijvoorbeeld door te kleine plukjes gras rond nesten na het maaien, en (d) be- c.q. verjaging. De range voor dat beheer is evenwel groot: buizerd, ooievaar, zwarte kraai, bunzing, hermelijn, vos, (steen)marter, verwilderde kat.»*

⁵ Van der Wal J. & Teunissen W. 2018. Boerenlandvogels en predatie: een update van de huidige kennis. Sovon-rapport 2018/31. Sovon Vogelonderzoek Nederland, Nijmegen